

U P U T S T V O
za organizovanje odbojkaških utakmica

Sarajevo, jun 2019. godine

Na osnovu člana 49. Propozicija takmičenja Odbojkaškog saveza BiH Premijer liga BiH, direktor takmičenja OS BiH donosi

U P U T S T V O **ZA ORGANIZOVANJE ODBOJKAŠKIH UTAKMICA**

Sva stalna takmičenja u OS BiH sprovode se na osnovu važećih normativnih akata u okviru Odbojkaškog saveza BiH:

- Međunarodnih pravila odbojkaške igre,
- Pravilnika o registraciji odbojkaških klubova i odbojkaša-ica ,
- Pravilnika o takmičenju,
- Pravilnika o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti,
- Propozicija takmičenja i Aneks propozicija takmičenja za sezonu 2019/2020.
- Pravilnika o tehničkim normativima za odigravanje utakmica u sportskim dvoranama,
- Međunarodnog protokola za CEV takmičenja, Protokola za utakmice odbojkaških takmičenja u OS BiH i Protokola za organizaciju odbojkaških turnira,
- Zakona o sportu BiH.

Ovo uputstvo je objedinilo sve ono što je neophodno da bi se jedna utakmica stalnog takmičenja Odbojkaškog Saveza organizovala i odigrala.

Uputstvom se daju detaljnija objašnjenja pojedinih odredbi važećih normativnih akata i određene upute za što uspješniju organizaciju utakmice.

Obzirom da je Uputstvo sastavni dio Propozicija takmičenja Odbojkaškog saveza BiH klubovi su dužni da se sa njim detaljno upoznaju i da primjenjuju njegove odredbe.

1. DUŽNOSTI KLUBA-DOMAĆINA

- 1.1 Klub-domaćin tehnički je organizator utakmice, odgovoran za cjelokupnu organizaciju prije, u toku i poslije odigrane utakmice.
- 1.2 Za svaku utakmicu klub-domaćin određuje svog predstavnika koji se stara o svim poslovima organizacione prirode (doček predstavnika gostujućeg kluba i službenih lica, organizacija i odigravanje utakmice, poslovi po završetku utakmice i dr.), saraduje sa službenim licima i gostujućim klubom. Delegat ili delegat-kontrolor (u daljem tekstu delegat) mora biti pisanim dokumentom upoznat pred početak utakmice o predstavniku domaćina.
- 1.3 Predstavnik kluba domaćina i delegat-kontrolor dužni su se sastati 75 minuta prije termina odigravanja utakmice radi pripreme tehničkog sastanka. Tehnički sastanak održat će se 60 minuta prije početka utakmice u službenoj prostoriji na kojem učestvuju delegat ili delegat-kontrolor, predstavnik kluba domaćina i gostujućeg kluba, i predstavnik sportske dvorane u kojoj se odigrava utakmica na kojem se vrše pripremne radnje za utakmicu, i to:
 - razgovor o specifičnost utakmice,
 - prijava klubova za utakmicu,
 - provjera ispravnosti dresa libero odbojkaša-ice i kapitena kluba,
 - preglede licenci (ovjera od strane takmičarskog organa, ljekarski pregled),
 - isplata troškova službenih lica,
 - popuna prednje strana delegatskog izvještaja,
 - uvid u dokumentaciju iz tačke 1.4. ovoga Uputstva.

- 1.4 Klub domaćin obavezan je sačiniti dokumentaciju sa osnovnim podacima o utakmici (naziv klubova, imena, prezimena i funkcije službenih lica, mjesto odigravanja utakmice, datum i vrijeme početka utakmice), te priloge:
1. Potvrdu o prijavi utakmice organu unutrašnjih poslova ili ovjerenu kopiju prijave,
 2. Listu za prijavu odbojkaša-ica, trenera, ljekara i masera (logotip OS BiH),
 3. Spisak redara, brisača terena i skupljača lopti,
 4. Listiće za prijavu postava kluba,
 5. Obrazac "Tok i rezultat utakmice",
 6. Sertifikat za sportsku dvoranu - salu,
 7. Zahtjev za delegiranje linijskih sudija i zapisničara ovjeren od strane nadležnog sudijskog odbora,
 8. Obrazac za uzimanje izjave od odstranjenog učesnika utakmice.
- Klub domaćin gore navedenu dokumentaciju je dužan staviti na uvid delegatu i predstavniku gostujućeg kluba.
Dokumentacija je trajnog karaktera i klub je dužan da je zavede u protokol i sačuva u arhivi.
- 1.5 Utakmica mora biti prijavljena organima unutrašnjih poslova, o čemu se potvrda ili ovjerena kopija prijave stavlja na uvid delegatu.
- 1.6 Klub domaćin obavezan je da odmah po završetku utakmice obezbijedi obrazac Tok i rezultat utakmice dostavi medijima na brojeve telefaksa ili e-mail adrese naznačene u obrascu.
- 1.7 Klub domaćin je dužan da kamerom snimi kompletnu utakmicu i snimak utakmice dostavi u roku od pet dana u kancelariju Saveza, a na zahtjev delegata-kontrolora obavezan mu je snimak predati odmah nakon utakmici.
- 1.8 Klub domaćin dužan je da vodi statistiku na računaru u programu dostavljenom od direktora takmičenja OS BiH i istu dostavi elektronskom poštom u kancelariju Saveza, najkasnije 24 časa po završetku utakmice.

2. TERMIN UTAKMICE

- 2.1 Utakmice redovnih kola igraju se u skladu sa Kalendarom takmičenja.
- 2.2 Utakmice redovnih kola igraju se u terminima propisanim Propozicijama i kalendarom takmičenja. Ukoliko je ugovoren direktan televizijski prenos mora se ispoštovati ugovoreni termin početka utakmice sa televizijom.
- 2.3 Termin utakmice van propisanog može dozvoliti samo direktor takmičenja OS BiH, ako za to postoje opravdani razlozi.
- 2.4 Ukoliko klub ima stalni termin odigravanja utakmica, prijavljuje ga direktoru takmičenja OS BiH 15 dana prije početka prvenstva i isti se objavljuje u rasporedu utakmica po kolima, koga se klubovi pridržavaju.
- 2.5 Ukoliko klub nema stalni termin odigravanja utakmica, o terminu svake utakmice obavještava direktora takmičenja OS BiH, protivnički klub, službena lica i predsjednika nadležnog sudijskog odbora najkasnije 5 dana prije odigravanja utakmice. Postupak u slučaju da klub mijenja stalni termin odigravanja podnosi se 10 dana prije početka utakmice.
- 2.6 Klub-domaćin dužan je da na zahtjev službenih lica delegiranih za utakmicu obezbijedi prenoćište, o njihovom ili trošku kluba, ako su za to stečeni propisani uslovi te da pokaže dokaz o uplati takse na žiro račun ako je to učinio.
- 2.7 Predsjednik nadležne sudijske organizacije ili nadležnog sudijskog odbora dužan je da na pisani zahtjev kluba domaćina obezbijedi prisustvo zapisničara i potrebnog broja linijskih sudija koji moraju biti ispitane sudije i u propisanoj opremi.

3. USLOVI U SPORTSKOJ DVORANI

- 3.1 Sportska dvorana za odigravanje utakmice mora da odgovara uslovima iz Međunarodnih pravila odbojkaške igre, Pravilnika o takmičenju, Propozicijama takmičenja i Pravilnika o tehničkim normativima za odigravanje odbojkaških utakmica u sportskim dvoranama.
- 3.2 Klub-domaćin je dužan da obezbijedi najmanje 10 odgovarajućih mjesta za najavljene goste ispred Saveza.
- 3.3 Ukoliko je na utakmicu direktor takmičenja OS BiH poslao specijalnog posmatrača, predstavnik kluba-domaćina će mu omogućiti nesmetani rad i pristup u službene prostorije. Direktor takmičenja OS BiH na svakoj utakmici gdje je prisutan ima status specijalnog posmatrača.
- 3.4 Minimalna temperatura u sportskoj dvorani mora biti +12 stepeni Celzijusa, a minimalna jačina svjetlosti 500 luxa.
- 3.5 U dvoranama mora biti istaknuta zastava BiH. Pored zastave BiH može biti istaknuta i zastava entiteta ali po dimenziji ne može biti veća.
- 3.6 Moraju biti istaknuta na vidno mjesto u odnosu na publiku obilježja generalnih sponzora klubova i Saveza. Ista moraju biti u vidokrugu TV-kamera ukoliko se vrši direktan TV-prenos ili snima utakmica.
- 3.7 Mora biti organizovana redarska služba - najmanje 5 punoljetnih redara sa vidljivim oznakama. Na zahtjev delegata klub-domaćin je dužan da pojača redarsku službu ukoliko je procijenjeno da minimalan broj istih nije dovoljan za bezbjedan tok utakmice. Obaveza je klubovima da preduprijede ovakve slučajeve i blagovremeno obezbijede odgovarajući broj redara shodno očekivanom broju gledaca na utakmici. Obavezna je kontrola ulaska i izlaska u dvoranu od strane redarske službe.
- 3.8 Mora biti prisutan dežurni ljekar sa propisanom ljekarskom torbom. Dežurni ljekar sjedi pored zapisničkog stola, ili na drugom mjestu u dvorani (uz dogovor sa delegatom), ali ne može istovremeno obavljati i funkciju klupskog ljekara. Dežurni ljekar u dvorani obavezan je da se javi delegatu najkasnije do početka zvaničnog zagrijavanja.
Licencirani ljekari dužni su da za vrijeme odigravanja utakmica stalnih takmičenja OS BiH nose zvaničnu akreditaciju OS BiH.
Klub domaćin je obavezan da delegatu ili delegatu-kontroloru prijavi dežurno vozilo i registarski broj istog. Dežurno vozilo mora biti označeno sa vidljivom oznakom ispred prednjeg vjetrobrana „DEŽURNO VOZILO“-„VOZAČ_____ TELEFON _____“.
- 3.9 U dvoranama za odigravanje utakmica stalnih takmičenja Saveza najstrožije se zabranjuje pušenje, unošenje i konzumiranje alkohola.
- 3.10 Na utakmicama Premijer lige, polufinala i finala Kupa i finalnih turnira mlađih kategorija, klub domaćin je obavezan obezbijediti razglas i spikera.
Spiker u dvorani je dužan da se uzdrži od bilo kakvog ispoljavanja navijačkih strasti i da svoj rad usresredi na pružanje potrebnih informacija gledaocima. Spiker je obavezan da gledaoce obavijesti o sponzorima klubova i Saveza.
- 3.11 Tehnički uslovi u dvorani moraju biti ispunjeni za odigravanje utakmice najkasnije pola časa prije zakazanog početka utakmice.
- 3.12 Najkasnije jedan čas prije zakazanog početka utakmice stavljaju se na raspolaganje normalno zagrijane svlačionice za sudije, a sa tuševima i toplom vodom za gostujući klub.
- 3.13 Mora se omogućiti predstavniku gostujućeg kluba, na njegov zahtjev, snimanje utakmice (mjesto za kameru sa priključkom električne energije). Gostujući klub dužan je zahtjev dostaviti domaćinu najmanje tri dana prije početka utakmice.

- 3.14 Klub domaćin dužan je obezbijediti odgovarajuće higijensko-sanitarne uslove u sportskoj dvorani, (ispravne higijensko-sanitarne uređaje, ispravne i čiste mokre čvorove, uređene svlačionice i prostorije za službena lica).
- 3.15 Nakon odigrane utakmice mora se obezbijediti posebna prostorija za obavljanje administrativnih poslova vezanih za utakmicu.

4. USLOVI TERENA - PROSTORA ZA IGRU

- 4.1 Teren-prostor za igru mora da odgovara Pravilniku o tehničkim normativima za odigravanje odbojkaških utakmica.
- 4.2 Slobodni prostori mora biti u skladu sa članom 3. Pravilnika o tehničkim normativima za odigravanje odbojkaških utakmica u sportskim dvoranama.
- 4.3 Slobodan prostor za igru je prostor iznad terena i slobodne zone u kome nema nikakvih prepreka koje mogu povrijediti učesnike utakmice.
- 4.4 Obezbijediti odgovarajuću konstrukciju za namještanje mreže i antena, sudijsku platformu kao i zaštitu istih zbog sprečavanja povreda odbojkaša-ica koja se nalazi na stubovima za mrežu odnosno sudijskoj platformi (sunder odgovarajuće debljine). Klub-domaćin dužan je da obezbijedi sve uslove iz člana 12. Propozicija takmičenja OS BiH Premijer lige.

5. OPREMA ODBOJKAŠA-ICA I TRENERA

Oprema odbojkaša-ica mora odgovarati zahtjevima iz Međunarodnih pravila odbojkaške igre.

- 5.1 Svi odbojkaši-ice moraju imati jednoobrazne dresove i šorceve, osim libera.
- 5.2 Brojevi (naprijed i pozadi) moraju biti kontrastno obojeni i vidljivi u odnosu na dres i moraju biti propisane veličine, a prezimena ako su ispisana na dresovima moraju odgovarati zvaničnoj prijavi odbojkaša-ica u zapisniku.
- 5.3 Kapiteni klubova moraju imati predviđenu oznaku na dresu.
- 5.4 Čarape svih odbojkaša-ica moraju imati istu osnovnu boju. Treneri i pomoćnici trenera dužni su da za vrijeme odigravanja utakmica stalnih takmičenja OS BiH nose zvaničnu akreditaciju OS BiH.
- 5.5 Ukoliko klub ima stalnu osnovnu boju dresova, prijavljuje je direktoru takmičenja OS BiH 15 dana prije početka prvenstva. Ukoliko klub nema stalnu osnovnu boju dresa, za svaku utakmicu kada je domaćin klub prijavljuje osnovnu boju dresova protivničkom klubu najkasnije 5 dana prije odigravanja utakmice. Gostujući klub je obavezan da nastupi u dresovima čija je osnovna boja različita od osnovne boje dresova domaćeg kluba, ako je gostujući klub obaviješten od domaćina. U suprotnom domaćin mora nositi drugačiju opremu u odnosu na gostujući klub. Utakmice se ne mogu igrati ako klubovi imaju osnovnu boju dresova istu. Odgovornost je na klubu koji nije postupio na definisani način.
- 5.6 Steznici (postavljena zaštitna sredstva za zaštitu od povreda) se mogu nositi kao zaštita i podrška, ova pomoćna sredstva moraju biti u osnovnoj boji dresa. Crna, bijela ili neutralna boja također mogu biti korištene.
- 5.7 Treneri, pomoćnici trenera i predstavnik kluba na utakmici moraju biti prikladno odjeveni u sakou, pantalonama i košulji. Ljekar i fizioterapeut-maser kluba mogu biti u sportskoj opremi kluba. Ukoliko klubu to odgovara, trener i pomoćnici trenera mogu biti u sportskoj opremi kluba.

6. OPŠTE NAPOMENE I SUGESTIJE

- 6.1 Najavu utakmice klub treba da sprovede putem plakata i preko sredstava javnog informisanja. Posebno je korisno što veća zastupljenost u lokalnim sredstvima javnog informisanja.
- 6.2 Svaki klub treba da korektno i brižno dočeka gostujući klub i službena lica.
- 6.3 Treba učiniti sve da se maksimalno poboljša komfor gledalaca u dvoranama.
- 6.4 Privući veći broj gledalaca adekvatnim pratećim sadržajima svake utakmice: ozvučenjem u dvorani, letcima sa sastavima klubova, popustima za godišnje pretplatne karte, organizovanjem navijača u skladu sa kodeksom ponašanja.
- 6.5 Svaki klub je odgovoran za ponašanje svojih navijača, kako na domaćem tako i na gostujućem terenu.
Navijači u sportsku dvoranu kao sportske rekvizite mogu unijeti klubska i obilježja sponzora (zastave bez drški, šalove, kape, dresove, majice, balone, transparenti sportskog sadržaja) i obilježja države i entiteta.
Ako navijači koriste bubnjeve, trube i druga sredstva za stvaranje zvuka (izuzev pištaljki koje su zabranjene), domaćin utakmice je obavezan da obezbijedi smještaj u gledalištu tako da ne ometaju ostale učesnike u takmičenju (klupa sa rezervnim odbojkašima-icama, zapisnički sto, prostor za zagrijavanje i slično).
- 6.6 Klubovi su odgovorni za proizvoljne i neodmjerene izjave u sredstvima javnoga informisanja svojih članova (najčešći slučaj sa ovakvim izjavama je neposredno poslije utakmice, kada poraz na sportskom polju treneri ili odbojkaši-ice pravdaju uglavno lošim suđenjem). Da bi se prethodno izbjeglo, sugeriše se klubovima organizacija pres-konferencija poslije utakmice, gdje će svi učesnici na utakmici imati mogućnost da zvanično iznesu svoje viđenje utakmice. Na pres konferenciji i mimo pres konferencije (po završetku utakmice), predstavnici klubova, treneri i kapiteni obavezni su dati izjavu na traženje novinara.
- 6.7 Obaveze rukovodstava kluba i klupskih funkcionera da se sportski i dostojanstveno ponašaju u skladu sa Kodeksom ponašanja sportista i sportskih radnika, jer su oni primjeri koji najčešće slijede gledaoci.
- 6.8 Obaveza klubova je da osigura članove kluba od posljedica nesretnog slučaja (povreda i smrt) za vrijeme priprema, treninga, utakmica i putovanja na utakmice.
- 6.9 Bilo koji član organa Saveza ili kluba, ni na jednoj odbojkaškoj utakmici ne može se smatrati običnim gledaocem, te će se bilo kakav ispad navedenih lica sankcionisati mnogo strožije nego da je u pitanju običan gledalac.

Broj: 01/3-266/19
Datum, 30.06.2019. godine

DIREKTOR TAKMIČENJA
Nikola Košević, s.r.